

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723202952
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6723202952.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Evy Dzúrikovej v právnej veci žalobkyne: P. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. T., Q. J. XXXX/XX, t. č. T. T., H. B. XXXX/XX, zastúpená AK Pekár, s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, Kukučínova 24, IČO: 47 233 940, proti žalovanému: O. J. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., P. XXXX/XX, zastúpený OKTAVCOVÁ & partners, s.r.o., so sídlom Zvolen, Nám. SNP č. 2202/19, IČO: 54 618 487, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 7C/51/2023-36 zo dňa 26. júla 2023, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 7C/51/2023-36 zo dňa 26. júla 2023 p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 7C/51/2023-36 zo dňa 26. júla 2023 (ďalej aj len „napadnuté uznesenie“) výrokom I. rozhodol tak, že „Súd nariaďuje toto neodkladné opatrenie: žalovaný je povinný umožniť žalobkyni nerušené užívanie nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. T. T., obec a okres T. T., ktorá je evidovaná Katastrálnym odborom Okresného úradu T. T. na LV č. XXXX ako byt č. XX vo vchode č. XX na X. posch. bytového domu so súp. č. XXXX postaveného na parcele CKN XXXX/X, vrátane podielu bytu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, na príslušenstve a spoluvlastníckeho podielu k pozemku o veľkosti XXXX/XXXXXX a zdržať sa akéhokoľvek úkonu, ktorý by smeroval k vyprataniu žalobkyne z nehnuteľnosti, a to až do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva vedeného pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022“. Výrokom II. rozhodol, že „Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške trov konania“.

1.1 Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, 2 a 3, § 325 ods. 1 a 2, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 2, § 329 ods. 1 a 2, § 330 ods. 1, § 332 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.2 V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že návrhom doručeným okresnému súdu dňa 13. júla 2023 sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť umožniť žalobkyni nerušené užívanie nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. T. T., obec a okres T. T., ktorá je evidovaná Katastrálnym odborom Okresného úradu T. T. na LV č. XXXX ako byt č. XX vo vchode č. XX na X. posch. bytového domu so súp. č. XXXX postaveného na parcele CKN XXXX/X, vrátane podielu bytu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, na príslušenstve a spoluvlastníckeho podielu k pozemku o veľkosti XXXX/XXXXXX (ďalej len „nehnuteľnosť“) a zdržať sa akéhokoľvek úkonu, ktorý by smeroval k vyprataniu žalobkyne z nehnuteľnosti, a to až do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva k bytu

vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022. Zároveň žiadala, aby súd žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

1.3 Žalobkyňa v návrhu uvádzala, že je stranou súdneho konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022 ako žalobkyňa, proti žalovanému, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Konanie nie je právoplatne skončené. Predmetnú nehnuteľnosť užíva ako svoje obydlie, pričom je osobou v dôchodkovom veku a spolu s ňou býva v nehnuteľnosti aj jej syn, ktorý je psychiatrickým pacientom. Zo strany spoločnosti Stredoslovenská energetika, a. s., IČO: 51 865 467, jej bolo doručené oznámenie o ukončení zmluvy o združenej dodávke elektriny uzatvorenej medzi ňou a uvedenou spoločnosťou (ďalej aj ako „zmluva“) k odbernému miestu, ktoré predstavuje nehnuteľnosť, ku ktorej sa domáha určenia vlastníckeho práva v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn.: 9C/22/2022. Z oznámenia o ukončení zmluvy vyplýva, že zmluva bola ukončená k dňu 8. júna 2023, pričom ona nebola osobou, ktorá ukončila zmluvný vzťah, na základe ktorého je zabezpečovaná dodávka elektriny k danej nehnuteľnosti. Nakoľko neporušila žiadnu povinnosť zo zmluvy o združenej dodávke elektriny, ukončenie zmluvy o združenej dodávke elektriny uzatvorenej medzi ňou a Stredoslovenskou energetikou, a.s. muselo byť v dôsledku vyhovenia žiadosti žalovaného o odpojenie predmetného odberného miesta od dodávky elektriny. Dňa 14. júna 2023 bola nehnuteľnosť odpojená od dodávky elektriny, čím bolo jej a jej synovi znemožnené riadne a nerušené užívanie nehnuteľnosti. Žalovaný jej v minulosti adresoval výzvy na vypratanie nehnuteľnosti. Je evidentné, že v súčasnosti žalovaný uskutočňuje aktívne kroky smerujúce k tomu, aby sa spoločne so svojim synom z predmetnej nehnuteľnosti vypratala, a to aj napriek tomu, že spor o určenie vlastníckeho práva nebol doposiaľ právoplatne skončený, a tiež napriek tomu, že táto nehnuteľnosť predstavuje pre ňu a jej zdravotne postihnutého syna jediné obydlie.

1.4 Súd prvej inštancie v tomto prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, žalovanému uložil povinnosť umožniť žalobkyni nerušené užívanie nehnuteľnosti, a zdržať sa akéhokoľvek úkonu, ktorý by smeroval k vyprataniu žalobkyne z nehnuteľnosti, a to až do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva k bytu vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022. Súd prvej inštancie posudzoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo zákonných hľadísk osvedčenia dôvodnosti nároku, opísania rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia a osvedčenia potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán, pričom dospel k záveru, že návrh je dôvodný, nakoľko za daného stavu boli osvedčené také skutočnosti, ktoré odôvodňujú naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán v zmysle návrhu žalobkyne. Z návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalobkyňa v nehnuteľnosti býva. Z aktuálneho čiastočného výpisu z listu vlastníctva č. XXXX pre k. ú. T. T. vyplýva, že žalovaný je evidovaný ako výlučný vlastník nehnuteľnosti. Na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 9C/22/2022 prebieha konanie medzi žalobkyňou a žalovaným o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, konanie nie je právoplatne skončené. Súd prvej inštancie akceptoval komplikovanosť situácie žalobkyne. Nehnuteľnosť, v ktorej žalobkyňa žije, bola dňa 14. júna 2023 odpojená od dodávky elektrickej energie, keď žalobkyni bolo doručené oznámenie o ukončení zmluvy o združenej dodávke elektriny medzi Stredoslovenskou energetikou, a.s., Žilina a ňou, k dňu 8. júna 2023. Zmluvu o dodávke a distribúcii elektriny so Stredoslovenskou energetikou, a.s. Žilina žalobkyňa uzavrela dňa 22. júna 2012. Z návrhu žalobkyne vyplýva, že zmluvný vzťah so Stredoslovenskou energetikou, a.s. Žilina neukončila. Vzhľadom na uvedené podala žalobkyňa na Okresný súd Zvolen návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 14C/45/2023-36 zo dňa 7. júla 2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť umožniť pripojenie odberného miesta č. XXXXXXX, ktorým je nehnuteľnosť, k dodávke elektrickej energie, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022. Nehnuteľnosť slúži žalobkyni na zabezpečenie jej bytových potrieb a predstavuje pre ňu obydlie. Žalobkyňa je osobou v dôchodkovom veku a spolu s ňou býva v byte aj jej syn, ktorý je psychiatrickým pacientom. Nemá aktuálne zabezpečenú inú možnosť bývania. Inicovaním odpojenia nehnuteľnosti od elektrickej energie, v ktorej žalobkyňa býva, došlo k obmedzeniu jej práva na obydlie, ktoré spadá pod základné právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a obdobia (čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách). Európska judikatúra pod pojmom obydlie nechápe iba priestory, ktoré sú zákonne obývané alebo ktoré sú zriadené v súlade so zákonom, ale otázku, či majetok môže byť klasifikovaný ako obydlie chápe ako skutkovú otázku a nezávisí od zákonnosti obývania podľa vnútroštátneho práva. Posúdenie pojmu závisí na skutkových okolnostiach, predovšetkým existencii dostatočnej a nepretržitej väzby k určitému miestu. Žalobkyňa neužíva nehnuteľnosť len dočasne, žije tam viac ako 20 rokov, nehnuteľnosť slúži na zabezpečenie jej bytových potrieb, a teda predstavuje pre ňu obydlie. Pri tomto posúdení

je irelevantné, že žalobkyňa aktuálne nie je formálno-právne uvedená ako vlastníčka nehnuteľnosti v príslušnej evidencii, a ani nedeklaruje žiaden iný právny titul užívania nehnuteľnosti. Je pravdepodobné, že žalovaný ako evidenčný vlastník nehnuteľnosti môže podniknúť úkony smerujúce k vyprataniu nehnuteľnosti, preto vzhľadom na žalobkyňou osvedčený skutkový stav, jej vek a rodinnú situáciu, je v súlade s princípom všeobecnej spravodlivosti poskytnúť žalobkyni súdnu ochranu nariadením neodkladného opatrenia.

1.5 Keďže nehnuteľnosť dlhoročne užíva žalobkyňa so svojim synom a nie je obydľím žalovaného, ktorý má zabezpečené bývanie, súd prvej inštancie mal za to, že právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného ako vlastníka nehnuteľnosti neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah. Z tohto dôvodu neodkladným opatrením uložil žalovanému povinnosť umožniť žalobkyni nerušené užívanie nehnuteľnosti a zdržať sa akéhokoľvek úkonu, ktorý by smeroval k vyprataniu žalobkyne z nehnuteľnosti, a to až do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva k bytu vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022. Žalobkyňa bola v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia úspešná v celom rozsahu, preto jej súd prvej inštancie priznal voči žalovanému nárok na náhradu týchto trov v rozsahu 100 %. O konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný (ďalej aj len ako „odvolateľ“) odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP a uviedol, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď nehnuteľnosť má byť obydľím žalobkyne, ktoré má byť bezprostredne ohrozené. Neodkladné opatrenie považoval za nedôvodné, pretože potreba dočasnej úpravy pomerov nie je naliehavá, navyše žalobkyňa dostatočne neosvedčila bezprostredné ohrozenie práva, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Namietol, že súd prvej inštancie nedostatočne skúmal možnosti žalobkyne zabezpečiť si bývanie mimo nehnuteľnosť, a iba na základe jej tvrdení (žalobkyne), že nemá aktuálne zabezpečenú inú možnosť bývania vydal napadnuté uznesenie. V tejto súvislosti dodal, že samotné negatívne tvrdenie žalobkyne je vyvracané tým, že ako strana sporu pred súdom uvádza adresu svojho trvalého pobytu: Q. J. XXXX/XX, T. T. a z predložených dôkazov, konkrétne plnej moci zo dňa 8. decembra 2022 vyplýva ďalšia (iná) adresa trvalého pobytu žalobkyne: S. XXXX/XX, T. T., z čoho je možné dedukovať istý vzťah žalobkyne k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa na daných adresách, keďže adresa trvalého pobytu je spravidla miestom bydliska. Skúmanie tejto otázky je tak v posudzovanom prípade nevyhnutné. Ďalej tvrdil, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s označením nehnuteľnosti ako obydľia v zmysle európskej judikatúry. Dodal, že nehnuteľnosť nie je možné považovať za obydlie žalobkyne, ktorá nie je ani formálno-právne zapísaná ako vlastník nehnuteľnosti na príslušnom liste vlastníctva. Odvolateľ namietol, že žalobkyňa neosvedčila hrozbu bezprostrednej ujmy v podobe straty obydľia, predovšetkým v podobe reálnych a konkrétnych úkonov, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať, že sa jedná o stratu obydľia. Dodal, že potrebu úpravy pomerov strán neodkladným opatrením nemôže založiť iba využitie legitímnych prostriedkov žalovaného slúžiacich na ochranu vlastníckeho práva (výzva na vypratanie a odpojenie od elektrickej energie). Žalobkyňa však neuviedla žiadne úkony (žalovaného), ktorými by sa snažil žalobkyňu o obydlie pripraviť. Odvolateľ zastal názor, že neodkladné opatrenie by bolo možné nariadiť až v prípade, keď by sa snažil žalobkyňu aktívne z nehnuteľnosti vystaňovať neprípustným spôsobom. Takéto konanie ale osvedčené nebolo. Iba pravdepodobnosť, že môže podniknúť úkony smerujúce k vyprataniu nehnuteľností, vek žalobkyne a jej rodinná situácia, nie sú relevantnými skutočnosťami pre nariadenie neodkladného opatrenia. Z uvedeného dôvodu žiadal, aby odvolací súd návrh na neodkladné opatrenie zamietol.

3. K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že s vykonaním rozsiahlejšieho dokazovania by mohol byť a aj by bol popretý účel nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré má zabezpečiť, aby právne pomery boli bezodkladne upravené. Neodkladné opatrenie, ktoré bolo vo veci nariadené, nemá trvalý charakter a jeho účinky majú trvať len do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa končí konanie o určenie vlastníckeho práva vedené pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022. Podľa názoru žalobkyne tak nebolo nevyhnutné a ani potrebné, aby súd prvej inštancie skúmal či má inú možnosť bývania. Tvrdila, že nehnuteľnosť, ku ktorej je sporné vlastnícke právo, je jej obydľím a v súčasnosti nemá inú možnosť bývania na adresách, ktoré žalovaný menuje v odvolaní, ani nikde inde. Skutočnosť, že žalobkyňa nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti v k. ú. T. T., obec a okres T. T. preukazuje aj výsledok vyhľadávania informácií z katastra nehnuteľností o vlastníkoch a iných oprávnených osobách pri zadaní jej identifikačných údajov. Dodala, že pracuje v zahraničí a z dôvodu nevyhnutnosti prijímania korešpondencie, a s tým súvisiaceho uľahčenia poštového doručovania, je jej poskytovaná možnosť mať nahlásený trvalý pobyt na adrese jej blízkych priateľov, čo

však neznamená, že na tomto mieste má zároveň aj príležitosť bývať. Poprela tvrdenie žalovaného o tom, že by neosvedčila existenciu úkonov žalovaného smerujúcu k vyprataniu nehnuteľnosti. Zdôraznila, že žalovaný jej už v minulosti viackrát adresoval výzvy na vystaňovanie, pričom jednu z týchto výziev doložila aj k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Dodala, že nehnuteľnosť, ku ktorej sa vedie spor o vlastnícke právo, je jej obydľím dlhšie ako 20 rokov, a preto v záujme odstránenia právnej neistoty podala žalobu o určenie vlastníckeho práva. Žalovaný jej aj napriek prebiehajúcej súdnej sporu adresoval výzvy a uskutočňoval ďalšie kroky, ktorými ju chcel z nehnuteľnosti nedobrovoľne vypratať, ako je napríklad už v návrhu uvedené, odpojením od elektrickej energie. Žalovaný nespochybnil a nepoprel, že by svojím konaním zapríčinil odpojenie odberného miesta č. XXXXXXXX od dodávky elektriny. Poprela, že by uznávala žalovaného vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktoré je predmetom sporu. Žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

4. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že trvá na podanom odvolaní v celom rozsahu.

5. K vyjadreniu žalovaného sa žalobkyňa nevyjadrila.

6. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 357 písm. d/ CSP), a zistení, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP v spojení s ustanovením § 329 ods. 2 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 329 ods. 1 v spojení s § 385 ods. 1 CSP „a contrario“ uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

7. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu dôvodov uvedených žalovaným v odvolaní dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého uznesenia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje, pričom k námietkam odvolateľa v podanom odvolaní v súlade s ustanovením § 387 ods. 3 CSP uvádza nasledovné.

8. Hlavná odvolacia argumentácia žalovaného spočívala v prvom rade v tvrdení, že nehnuteľnosť nie je obydľím žalobkyne. V druhom rade namietal, že žalobkyňa neosvedčila bezprostrednú hrozbu zásahu do jej práva na nedotknuteľnosť obydlia.

9. Na úvod odvolací súd konštatuje, že procesný inštitút neodkladného opatrenia umožňuje upraviť pomery medzi stranami sporu do doby, pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej, a to za predpokladu, že takéto opatrenie súdu ešte pred samotným meritorným rozhodnutím sa javí ako nevyhnutné, nakoľko existujú konkrétne okolnosti prípadu, ktoré relevantne odôvodňujú jeho nariadenie a poukazujú na naliehavosť a nutnosť dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu. Vzhľadom na závažnosť právnych následkov, ktoré zákon s jeho nariadením spája a skutočnosť, že zasahuje podstatným spôsobom do práv druhého subjektu a obmedzuje ich, a to bez existencie právoplatného meritorného rozhodnutia súdu, je nevyhnutné, aby súdy zodpovedne a s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu zvažovali relevantnosť a nevyhnutnosť takejto zásady do subjektívneho práva.

10. Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno stanoviť, že účelom neodkladného opatrenia je rýchla úprava právnych (nie len faktických) pomerov strán sporu, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho alebo prípadne ešte nevykonateľného, či očakávaného rozhodnutia, resp. exekučného titulu. Právna teória a prax determinovala rámec postulátov, ktoré súd pred nariadením neodkladného opatrenia skúma a hodnotí, a ktorých naplnenie vyplýva z požiadavky ústavnoprávneho rámca práva na súdnu ochranu. Ide o tzv. zásadu opodstatnenosti, efektívnosti, provizórnosti a proporcionality. Z tohto aspektu možno konštatovať, že nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a) sa tvrdí a osvedčí existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, b) tento právny vzťah si vyžaduje bezodkladnú úpravu alebo, ak je daná obava z ohrozenia exekúcie, c) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), d) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, e) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality),

f) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP). Primárnym predpokladom na nariadenie neodkladného opatrenia je existencia „sporného“ právneho vzťahu.

11. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V tomto smere sa pre naplnenie požiadavky rýchlej a efektívnej ochrany (§ 328 ods. 2 CSP) nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré by mal mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia v merite veci. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať riadne dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP), t. j. rozhoduje sa spravidla bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany, z procesného hľadiska je teda zásadným determinantom pre rozhodnutie súdu obsah samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom je navrhovateľ povinný osvedčiť relevantné skutkové tvrdenia, z ktorých vyvodzuje splnenie zákonom stanovených podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia. Pre nariadenie neodkladného opatrenia v zákonom udržateľnom rámci je postačujúce, ak sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na vydanie neodkladného (dočasného) opatrenia aspoň osvedčené. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň tie základné skutočnosti, ktoré poskytujú udržateľný záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštanície.

12. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa existenciu potreby upraviť pomery strán sporu v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodňovala nedovoleným zásahom žalovaného do práva na riadne užívanie nehnuteľnosti, v ktorej žalobkyňa žije spoločne so zdravotne postihnutým synom nepretržite vyše 20 rokov, a ktorá predstavuje jej obydlie. Za nedovolený zásah žalobkyňa považovala úkon žalovaného, ktorým cieľil odpojenie nehnuteľnosti od dodávky elektrickej energie, čím mal podľa tvrdení žalobkyne žalovaný docieľiť jej vypratanie z nehnuteľnosti. Žalobkyňa žiadala, aby súd prvej inštanície do času, kým sa právoplatne vyrieši spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorý iniciovala, a ktorý sa vedie proti žalovanému na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022, nariadil žalovanému povinnosť umožniť nerušené užívanie nehnuteľnosti, a aby sa žalovaný zdržal akéhokoľvek úkonu, ktorý by smeroval k vyprataniu žalobkyne z nehnuteľnosti.

13. Odvolací súd, po oboznámení sa so súdnym spisom, konštatuje, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou riadneho zistenia skutkového stavu tak, ako je tomu v konaní vo veci samej. Predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia sa pred súdom nedokazujú, ale osvedčujú. Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti), pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná, čo v danom význame znamená, že súd vychádza predovšetkým z tvrdených skutočností v návrhu a priložených dôkazných prostriedkov, bez vyjadrenia protistrany (§ 329 ods. 1 CSP).

14. V konkrétnosti prejednávanej veci to znamená, že ak žalovaný popiera osvedčenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, má právo proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia podať odvolanie, v rámci ktorého je mu zákonom vytvorený dostatočný priestor, v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania, na produkovanie relevantných skutkových tvrdení, ktorými poprie tvrdenia protistrany, prípadne priloží na preukázanie svojich tvrdení vlastné dôkazné prostriedky. Žalovanému je tak vytvorený dostatočný zákonný priestor, aby v rámci odvolacieho konania na základe svojej procesnej obrany preklopil záver o (ne)osvedčení predpokladov pre nariadenia neodkladného opatrenia vo svoj prospech.

15. Nadväzujúc na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že žalovaný v odvolaní nepoprel nosné tvrdenia žalobkyne o tom, že žije v nehnuteľnosti so zdravotne postihnutým synom nepretržite vyše cca 20 rokov. Zároveň žalovaný v podanom odvolaní nepoprel tvrdenie žalobkyne, že zapríčinil odpojenie nehnuteľnosti od elektrickej energie. Žalovaný k danému tvrdeniu žalobkyne konkrétne uviedol, že „Potrebu úpravy pomerov strán neodkladným opatrením nemôže založiť iba využitie legitímnych prostriedkov žalovaného slúžiacich na ochranu práva vlastníka (výzva na vypratanie nehnuteľnosti a odpojenie od elektrickej energie)“. Z tvrdenia žalovaného mal odvolací súd za osvedčené, že žalovaný

za účelom vypratania žalobkyne z nehnuteľnosti vykonal úkon smerujúci k odpojeniu nehnuteľnosti, v ktorej žalobkyňa žije so synom, od elektrickej energie.

16. Procesná obrana žalovaného sa v odvolaní kumulovala predovšetkým k tvrdeniu, že nehnuteľnosť, v ktorej žije žalobkyňa so synom, nemôže mať právny status obydľia v zmysle európskej judikatúry. Svoje tvrdenie podoprel tým, že žalobkyňa má zabezpečené náhradné bývanie, keď z plnej moci udelenej advokátovi zo dňa 8. decembra 2022 vyplýva, že žalobkyňa má trvalý pobyt uvedený na adrese: S. XXXX/XX, T. T. a na druhej strane, ako strana sporu, uvádza trvalý pobyt na adrese: Q. J. XXXX/XX, T. T.. Uvedenú námietku žalovaného považuje odvolací súd za nedôvodnú. Odvolací súd dodáva, že trvalý pobyt má v zmysle zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o hlásení pobytu občanov SR“) len evidenčný charakter. Trvalý pobyt spravidla predstavuje pobyt občana v mieste jeho stáleho bydliska. V danom prípade žalobkyňa relevantným spôsobom tvrdila a osvedčila, že v súčasnosti nevlastní žiadnu nehnuteľnosť v k. ú. T. T.. Žalobkyňa dodala, že pracuje v zahraničí a z dôvodu nevyhnutnosti prijímania korešpondencie, a s tým súvisiaceho uľahčenia poštového doručovania jej bola poskytnutá možnosť mať nahlásený trvalý pobyt na adrese jej blízkych priateľov, čo však neznamená, že na tomto mieste má zároveň aj príležitosť bývať. Na druhej strane, žalovaný v rámci odvolacej repliky predmetné tvrdenie žalovanej kvalifikovane nepoprel a ani iným relevantným spôsobom jej obranu v tomto smere nespochybnil.

17. Odvolací súd dodáva, že Ústava Slovenskej republiky pojem obydľie bližšie nedefinuje. Keďže základné práva a slobody podľa ústavy je potrebné vykladať a uplatňovať v zmysle a duchu medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách (PL. ÚS 5/93, PL. ÚS 15/98), pri vymedzení obsahu uvedeného pojmu je potrebné prihliadať aj na príslušnú judikatúru, týkajúcu sa predovšetkým čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Obydľie možno definovať ako miesto, kde osoba býva alebo vykonáva svoju obvyklú profesiu /porov. rozsudok Gillow v. Spojená kráľovstvo z 24.11.1986 (sťažnosť 9063/80), rozsudok Niemietz v. Nemecko z 16.12.1992 (sťažnosť 13710/88). Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že strata obydľia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydľia (rozsudok Cosic v. Chorvátsko z 5.6.2009 sťažnosť č. 28261/06).

18. V posudzovanom prípade bolo podľa názoru odvolacieho súdu osvedčené, že žalobkyňa v nehnuteľnosti žije nepretržite so zdravotne postihnutým synom vyše 20 rokov, a ktorú využívala a využíva spôsobom, ktorý možno po právnej stránke kvalifikovať ako obydľie. Keďže v konaní bolo osvedčené, že žalovaný narúša riadne užívanie nehnuteľnosti žalobkyňou, ktorá zároveň slúži ako jej obydľie, bola podľa názoru odvolacieho súdu naplnená podmienka bezodkladnosti nariadenia neodkladného opatrenia, keďže žalovaný zasahuje do práva žalobkyne na nedotknuteľnosť obydľia. Odvolací súd poznamenáva, že záver o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia neprejudikuje závery vo veci samej, nakoľko neodkladné opatrenie má len dočasný charakter, čo znamená, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ktoré sa vedie pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/22/2022, a v ktorom sa rieši otázka zásadného významu pre dôvodnosť neodkladného opatrenia nariadeného napadnutým uznesením súdu prvej inštancie. V tomto význame tak neodkladné opatrenie plní stabilizačnú funkciu, ktorou sa poskytuje dočasná ochrana, tzv. zastabilizovanie faktického stavu, do času, kým sa v konaní vo veci samej právoplatne nerozhodne o vlastníckom práve žalobkyne k nehnuteľnosti.

19. Námietku žalovaného o neprimeranosti neodkladného opatrenia odvolací súd hodnotí ako nedôvodnú a poukazuje v tomto smere na závery súdu prvej inštancie (bod 18. odôvodnenia napadnutého uznesenia), a dodáva, že v konaní bolo osvedčené, že žalobkyňa žije v nehnuteľnosti vyše 20 rokov, pričom žalovaný nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti v roku 2021 z titulu kúpnej zmluvy zo dňa 6. apríla 2021 (ako vyplýva z listu vlastníctva č. XXXX). Podľa názoru odvolacieho súdu je z povahy predpokladaných negatívnych „právnych“ konzekvencií založená väčšia obava o právnu sféru žalobkyne, u ktorej v prípade odpojenia obydľia od dodávok elektrickej energie môže byť výraznejším spôsobom zasiahnuté do jej práv, než je u dočasného obmedzenia vlastníckeho práva na strane žalovaného. Odvolací súd dodáva, že žalovaný v konaní relevantným spôsobom neosvedčil, že by mu nariadením neodkladného opatrenia bolo zasiahnuté do jeho vlastníckeho práva tak závažným spôsobom (napr. hrozba vzniku škody a pod.), aby odvolací súd mohol skonštatovať neprimeranosť neodkladného opatrenia. Pre úplnosť odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na ustanovenie § 340

ods. 1 CSP, v zmysle ktorého ak neodkladné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovel, alebo preto, že právo navrhovateľa bolo uspokojené, navrhovateľ je povinný nahradiť škodu a inú ujmu tomu, komu neodkladným opatrením vznikli.

20. Sumarizujúc vyššie uvedené, odvolací súd má za to, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vo výroku I. a v závislom výroku II. o trovách konania vecne správne a po právnej stránke dostatočne odôvodnené, a preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 ods. 1 CSP) a procesne plne úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal voči procesne neúspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).